

Valtioneuvoston yleisistunto

19.12.2024

Sosiaali- ja terveysministeri Juuso

Maija Iles (56)
Hallitusneuvos
p. +358 295 163 036
Kutsuttu: Ei
Sosiaali- ja
terveysministeriö

Eduskunnan vastaus hallituksen esitykseen

a) Eduskunnan vastaus hallituksen esitykseen eduskunnalle laeiksi sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta annetun lain ja sosiaalihuoltolain 22 a §:n muuttamisesta (HE 187/2024 vp; EV 146/2024 vp)

b) Eduskunnan vastaukseen sisältyvä lausuma

SISÄLTÖ:

Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto jatkaa toimenpiteitä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajien rekisteröintimenettelyn sujuvoittamiseksi sekä kohtuullisten käsittelyaikojen ja valvontaviranomaisten riittävien voimavarojen varmistamiseksi sekä seuraa ja arvioi valvontalain säännösten toimivuutta palveluntuottajien ja palvelujen käyttäjien näkökulmasta. Lisäksi eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto ryhtyy tarvittaessa toimenpiteisiin lainsäädännön kehittämiseksi.

TOIMIVALTA:

Perustuslaki 77 §

LIITE 1 Laki sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta annetun lain muuttamisesta

LIITE 2 Lag om ändring av lagen om tillsynen över social- och hälsovården

LIITE 3 Laki sosiaalihuoltolain 22 a §:n muuttamisesta

LIITE 4 Lag om ändring av 22 a § i socialvårdslagen

Esitys:
Valtioneuvosto
1) esittää, että Tasavallan Presidentti vahvistaa lain sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta annetun lain muuttamisesta ja lain sosiaalihuoltolain 22 a §:n muuttamisesta ja

määrää lait tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2025, sekä

2) päättää merkitä eduskunnan lausuman pöytäkirjaan ja

ryhtyä lausumasta aiheutuviin toimenpiteisiin

Laki

sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta annetun lain (741/2023) 52 ja 56 § sekä lisätään 5 §:ään väliaikaisesti uusi 3 ja 4 momentti seuraavasti:

5 §

Oikeus tuottaa sosiaali- ja terveyspalveluja

Sen estämättä, mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, palveluntuottaja, jonka 9 §:ssä tarkoitettu asiakas- ja potilastyöhön osallistuva henkilöstö muodostuu yhdestä henkilöstä ja joka on tehnyt 16 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettut hakemukset ja antanut mainituissa momenteissa tarkoitettut tiedot palveluntuottajaksi rekisteröintiä ja palveluyksikön rekisteröintiä varten, saa aloittaa toimintansa tai toteuttaa muutoksen noudattaen tämän lain säännöksiä, kunnes 21 §:n 2 momentissa tarkoitettu rekisteröintipäätös on tehty. Tämän momentin nojalla toimintansa aloittanutta tai muutoksen toteuttanutta palveluntuottajaa ja sen palveluyksikköä on pidettävä tämän lain mukaisesti rekisteröitynä sovellettaessa muuta lainsäädäntöä. Jos päätös on hylkäävä, oikeus jatkaa päätöksen alaista toimintaa päättyy. Tällöin palveluntuottajan uuteen hakemukseen sovelletaan tämän pykälän 1 ja 2 momentin säännöksiä. Jos palveluntuottaja on oikeushenkilö, 6 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettut henkilöt voidaan ottaa huomioon arvioitaessa sitä, onko kyse aiemmin hylkäävän päätöksen saaneen palveluntuottajan uudesta hakemuksesta.

Mitä 3 momentissa säädetään, ei sovelleta sellaiseen palveluntuottajaan, jonka on ensi kerran annettava palveluyksikön rekisteröintiä varten hakemuksessa 16 §:n 2 momentin 7 kohdassa tarkoitettut tiedot.

52 §

Voimaantulo ja siirtymäsäännökset

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2024. Valtion mielisairaaloiden, Puolustusvoimien, Rajavartiolaitoksen, Vankiterveydenhuollon yksikön, valtion liikelaitoksen, hyvinvointialueen, Helsingin kaupungin, HUS-yhtymän, itsenäisen julkisoikeudellisen laitoksen taikka evankelis-luterilaisen tai ortodoksisen kirkon tai edellä mainittujen kirkkojen seurakunnan tai seurakuntayhtymän osalta lain 3 luku tulee kuitenkin voimaan 1 päivänä tammikuuta 2028.

Tässä laissa säädetyn estämättä yksityinen palveluntuottaja saa jatkaa kotoutumisen edistämisestä annetun lain (1386/2010) 28 §:ssä tarkoitettun perheryhmäkodin tai muun asuinyksikön toimintaa sosiaalihuoltolain 22 a §:ssä tarkoitettuna perheryhmäkodin toimintana 1 päivästä tammikuuta 2025 alkaen noudattaen tämän lain säännöksiä, kunnes 21 §:n 2 momentissa tarkoitettu rekisteröintipäätös on tehty. Edellä tarkoitettun palveluntuottajan on tehtävä 16 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettut hakemukset ja annettava mainituissa momenteissa tarkoitettut tiedot valvontaviranomaiselle palveluntuottajaksi rekisteröintiä ja palveluyksikön

HE 187/2024 vp
StVM 21/2024 vp
EV 146/2024 vp

rekisteröintiä varten viipymättä sen jälkeen, kun palveluntuottaja alkaa tuottaa sosiaalihoitolain 22 a §:ssä tarkoitettua perheryhmäkodin toimintaa.

56 §

Julkisen palveluntuottajan rekisteröinti

Edellä 52 §:n 1 momentissa tarkoitettu julkinen palveluntuottaja saa 5 §:n estämättä jatkaa toimintaansa 1 päivän tammikuuta 2024 jälkeen noudattaen tämän lain säännöksiä. Julkisen palveluntuottajan on annettava valvontaviranomaiselle 16 §:ssä tarkoitettut tiedot ennen tämän lain 3 luvun voimaantuloa 1 päivänä tammikuuta 2028. Tiedot tallennetaan valtakunnalliseen palveluntuottajien rekisteriin (Soteri) maksutta viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2030.

Jos 1 momentissa tarkoitettu ilmoitus tehdään 1 päivän tammikuuta 2028 jälkeen tai mainitussa momentissa tarkoitettua ilmoituksen tekemisen jälkeen julkisen palveluntuottajan toimintaan tulee olennaisia muutoksia taikka julkinen palveluntuottaja rekisteröi uuden palveluyksikön, tällaisen ilmoituksen käsittelyyn sovelletaan 5 §:ää ja 3 lukua.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2025. Sen 5 §:n 3 ja 4 momenttia sovelletaan kuitenkin vasta 1 päivästä helmikuuta 2025.

Lain 5 §:n 3 ja 4 momentti on voimassa vuoden 2026 loppuun. Tämän lain 5 §:n 3 momentin nojalla toimintansa aloittanut palveluntuottaja saa jatkaa toimintaa 31 päivän joulukuuta 2026 jälkeen siihen saakka, kunnes tällä lailla muutettavan lain 21 §:n 2 momentissa tarkoitettu rekisteröintipäätös on tehty.

Tämän lain 5 §:n 3 ja 4 momenttia sovelletaan myös lain voimaan tullessa vireillä olleisiin hakemuksiin. Jos kuitenkin palveluntuottaja on ennen 1 päivää helmikuuta 2025 saanut tällä lailla muutettavan lain 21 §:n 2 momentissa tarkoitettua hylkäävän päätöksen palveluntuottajan tai palveluyksikön rekisteröinnistä, uuteen palveluntuottajan ja palveluyksikön rekisteröintiä koskevaan hakemukseen sovelletaan tällä lailla muutettavan lain 5 §:n 1 ja 2 momenttia. Jos palveluntuottaja on oikeushenkilö, tällä lailla muutettavan lain 6 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettuja henkilöt voidaan ottaa huomioon arvioitaessa sitä, onko kyse aiemmin hylkäävän päätöksen saaneen palveluntuottajan uudesta hakemuksesta.

Helsingissä 19.12.2024

Tasavallan Presidentti

Alexander Stubb

Sosiaali- ja terveysministeri Kaisa Juuso

Lag

om ändring av lagen om tillsynen över social- och hälsovården

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om tillsynen över social- och hälsovården (741/2023) 52 och 56 § och fogas temporärt till 5 § nya 3 och 4 mom. som följer:

5 §

Rätt att producera socialservice och hälso- och sjukvårdstjänster

En sådan tjänsteproducent vars i 9 § avsedda personal som deltar i klient- och patientarbete består av en person och som har gjort de ansökningar som avses i 16 § 1 och 2 mom. och har gett de uppgifter som avses i de momenten för registrering som tjänsteproducent och registrering av en tjänsteenhet, får trots vad som föreskrivs i 1 och 2 mom. inleda sin verksamhet eller genomföra en förändring med iakttagande av bestämmelserna i denna lag, tills ett registreringsbeslut enligt 21 § 2 mom. har fattats. En sådan tjänsteproducent som med stöd av detta moment har inlett sin verksamhet eller genomfört en förändring, och dess tjänsteenhet, ska anses vara registrerade i enlighet med denna lag vid tillämpningen av annan lagstiftning. Om beslutet är ett avslagsbeslut, upphör rätten att fortsätta med den verksamhet som beslutet gäller. På tjänsteproducentens nya ansökan tillämpas då bestämmelserna i 1 och 2 mom. i denna paragraf. Om tjänsteproducenten är en juridisk person, kan de personer som avses i 6 § 1 mom. 4 punkten beaktas vid bedömningen av om det är fråga om en ny ansökan från en tjänsteproducent som tidigare fått ett beslut om avslag.

Bestämmelserna i 3 mom. tillämpas inte på en sådan tjänsteproducent som för registrering av en tjänsteenhet första gången ska lämna de uppgifter som avses i 16 § 2 mom. 7 punkten i ansökan.

52 §

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2024. För statens sinnessjukhus, Försvarmakten, Gränsbevakningsväsendet, Enheten för hälso- och sjukvård för fångar, statliga affärsverk, välfärdsområdena, Helsingfors stad, HUS-sammanslutningen, självständiga offentligt-rättsliga inrättningar eller evangelisk-lutherska eller ortodoxa kyrkan eller en församling eller kyrklig samfällighet inom de kyrkorna träder dock 3 kap. i lagen i kraft den 1 januari 2028.

Trots vad som föreskrivs i denna lag får en privat tjänsteproducent fortsätta i 28 § i lagen om främjande av integration (1386/2010) avsedd verksamhet vid ett familjegrupphem eller någon annan bostadsenhet som sådan verksamhet vid ett familjegrupphem som avses i 22 a § i socialvårdslagen från och med den 1 januari 2025 med iakttagande av bestämmelserna i denna lag tills ett registreringsbeslut enligt 21 § 2 mom. har fattats. En sådan tjänsteproducent som avses ovan ska göra de ansökningar som avses i 16 § 1 och 2 mom. och lämna tillsynsmyndigheten de uppgifter som avses i de momenten för registrering som tjänsteproducent och registrering av en tjänsteenhet utan dröjsmål efter det att

RP 187/2024 rd

ShUB 21/2024 rd

RSv 146/2024 rd

tjänsteproducenten börjar producera sådan verksamhet vid ett familjegrupphem som avses i 22 a § i socialvårdslagen.

56 §

Registrering av offentliga tjänsteproducenter

En offentlig tjänsteproducent enligt 52 § 1 mom. får trots 5 § fortsätta sin verksamhet efter den 1 januari 2024 med iakttagande av bestämmelserna i denna lag. En offentlig tjänsteproducent ska till tillsynsmyndigheten lämna de uppgifter som avses i 16 § innan 3 kap. i denna lag träder i kraft den 1 januari 2028. Uppgifterna förs in i det riksomfattande registret över tjänsteproducenter (Soteri) utan avgift senast den 31 december 2030.

Om den anmälan som avses i 1 mom. lämnas in efter den 1 januari 2028 eller om det efter att den anmälan som avses i det momentet lämnats in sker väsentliga förändringar i en offentlig tjänsteproducents verksamhet eller om den offentliga tjänsteproducenten registrerar en ny tjänsteenhet, tillämpas på behandlingen av en sådan anmälan bestämmelserna i 5 § och 3 kap.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2025. Lagens 5 § 3 och 4 mom. tillämpas dock först från och med den 1 februari 2025.

Lagens 5 § 3 och 4 mom. gäller till och med utgången av 2026. En tjänsteproducent som inlett sin verksamhet med stöd av 5 § 3 mom. i denna lag får fortsätta med verksamheten efter den 31 december 2026 tills ett registreringsbeslut enligt 21 § 2 mom. i den lag som ändras genom denna lag har fattats.

Bestämmelserna i 5 § 3 och 4 mom. i denna lag tillämpas också på ansökningar som är anhängiga vid ikraftträdandet av denna lag. Om en tjänsteproducent dock före den 1 februari 2025 har fått ett sådant beslut om avslag på registrering av tjänsteproducenten eller en tjänsteenhet som avses i 21 § 2 mom. i den lag som ändras genom denna lag, tillämpas bestämmelserna i 5 § 1 och 2 mom. i den lag som ändras genom denna lag på en ny ansökan om registrering av tjänsteproducenten eller tjänsteenheten. Om tjänsteproducenten är en juridisk person, kan de personer som avses i 6 § 1 mom. 4 punkten i den lag som ändras genom denna lag beaktas vid bedömningen av om det är fråga om en ny ansökan från en tjänsteproducent som tidigare fått ett beslut om avslag.

Helsingfors den 19 december 2024

Republikens President

Alexander Stubb

Social- och hälsovårdsminister Kaisa Juuso

Laki

sosiaalihuoltolain 22 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sosiaalihuoltolain (1301/2014) 22 a §:n 5 momentti, sellaisena kuin se on laissa 682/2023, seuraavasti:

22 a §

Perheryhmäkoti

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto voi hyväksyä määräaikaaisesti perheryhmäkotitoiminnan aloittamisen ennen kuin sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta annetun lain (741/2023) 21 §:n 2 momentissa tarkoitettu rekisteröintipäätös on tehty, jos palvelua ei saada laajamittaisen maahantulon tai muun siihen verrattavan syyn vuoksi muutoin järjestettyä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2025.

Helsingissä 19.12.2024

Tasavallan Presidentti

Alexander Stubb

Sosiaali- ja terveysministeri Kaisa Juuso

HE 187/2024 vp
StVM 21/2024 vp
EV 146/2024 vp

Lag

om ändring av 22 a § i socialvårdslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i socialvårdslagen (1301/2014) 22 a § 5 mom., sådant det lyder i lag 682/2023, som
följer:

22 a §

Familjegrupphem

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården kan för viss tid godkänna att
familjegrupphemverksamhet inleds innan ett sådant registreringsbeslut som avses i 21 § 2
mom. i lagen om tillsynen över social- och hälsovården (741/2023) har fattats, om tjänsten inte
annars kan ordnas på grund av massinvandring eller någon annan jämförbar orsak.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2025.

Helsingfors den 19 december 2024

Republikens President

Alexander Stubb

Social- och hälsovårdsminister Kaisa Juuso